

Gi fasaden førstehjelp

Et gammelt hus har hatt mange herrer. Det er langt fra sikkert at alle har vært like snille med fasaden. Først de siste årene har det gått opp for folk hvilke verdier et slitt hus tross alt har. Da er det godt å vite at du kan gi huset god utendørs førstehjelp. Enda bedre: Nyere hus har godt av den samme behandlingen!

Mange gjenkjenner beskrivelsen: Vi har et gammelt hus, det er malt mange ganger. Du vet bare ikke med hva. Malingen er slitt, krakelert, huset flasser. Er det råte? Sopp? Hva skal vi i så fall gjøre?

Du som ønsker å ta best mulig vare på et gammelt hus, må først finne ut hva som er årsaken til at det ser så miserabelt ut nå.

Bruk kniven

Gå nøye over alle detaljer, og bruk den skarpe kniven til å ta stikkprøver. Værveggen er spesielt utsatt, men sjekk også nord- og østvendte deler av bygningen godt. Der får ikke sola tørket opp så grundig som på sør- og vestveggen. Følgen kan være større fuktbelastning.

Det første og viktigste en ansvarsfull huseier gjør, er å gå på synfaring. Gjør det før du begynner å skrape vegger, rive panel eller spa opp rundt muren. Og ta gjerne med deg noen som er bygningskyndige. Ha med blokk, blyant, en kniv eller annen spiss gjenstand, og sett i gang. Lag en sjekkliste som iallfall inneholder disse punktene:

Vinduene - hvordan ser de ut, spesielt i underkanten av rammen? Står endeveden ned på vannbrettet,

er det stor fare for råte. Trykk inn med kniven. Den skal møte hard ved. Går den langt inn, er det råte. Se for øvrig artikkelen om vindusreparasjon her på ifi.no. Renholdet - er det godt nok? Vær spesielt oppmerksom på veggflatene nær takskjegget. Der kan det samle seg mye støv og skitt. Malingen - er den hel? Hvis den kritter (smitter av), bobler, er sprukken eller ser ut som potetgullflak, er det noe galt. Tak- og vindskier - er de hele, oppe og nede? Ser du tegn til råte i endevend?

Ha med en god skrape, og hold den skarp underveis på synfaringen av huset.

For mange lag maling, eller for dårlig forbehandling, kan gjøre at malingen løsner. Sjekk med en skrape.

Klare tegn på fukt. Malingen løsner, og åpenbarer bart treverk.

Endeveden på vinduslisten her står i direkte kontakt med vindusbrettet. Det er nesten ikke mulig å tette glipta med maling, derfor trenger vannet inn, og gir råte. La det være luft mellom!

Veggpanelet kan ofte være i bedre stand enn andre bygningsdeler. Alle delene rundt vinduene er ofte under tøffere påkjenninger enn selve veggen. Det samme gjelder tak- og vinduskier.

Fordi disse delene er mer utsatt, slites de fortere. Har forrige eier, eller eieren før det, vært uvøren, vil den nye bygningsdelen kanskje være av dårligere kvalitet. Eller enda verre: Den er både laget av dårligere materiale, og den er montert feil. Særlig ille er det når loddrette deler står mot vannrette, for eksempel når belistningen rundt et vindu står mot vannbrettet. Da suger treet vann, og råten er der nesten med det samme. Husk at også trykkimpregnert ved suger vann. Selv om den ikke råtner, blir veden ødelagt. Moralen er enkel: Det skal alltid være luft mellom! Stående panel bør dessuten være skåret på skrå, slik at det får en dryppnese. Dermed vil ikke vannet så lett trenge inn underfra. Malingen sprekker opp etter få år når man maler på skittent underlag.

Et reparert vindu, hvor det er avstand mellom list og vindusbrett. Fukten får ikke anledning til å trekke inn i endeveden når det er så luftig som her.

